

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Polgárok és ifjuság!

Ne felejtsetek október 31-dikét!

Midőn az önálló bank harcosai
Debrecenben gyüleseznek.

Debrecen, október 29.

Polgárok és te főiskolai nemes
ifjuság!

Vasárnap nagy nap virrad reánk,
debreceniekre.

Vasárnap, október hónapnak
utolsó napján a magyar nemzetnek
szíve dobban meg városunkban.
Nem arról a nemzetről beszélek,
mely aranytáliból nyalogatja a királyi
kegy alamizsnáit! Nem arról a
nemzetről beszélek én, mely kis-
hitűen alkudozza el jogait, függet-
lenségét! Nem azoknak a felfelé
görbe, felfelé meghunyászkodó nagy
uraknak nemzetségét értem én, akik
hivatalos nagyképpel, aranysujtások,
gyémántbogláros diszruhákban elég
vakmerőek kiadni magokat ott fent,
ni!... Grosz-Wienben egy nemzet-
nek, a magyar nemzetnek képvisel-
őiül, tutoraiul!

Az a szív, amelyet én felemli-
tettem, amely itt Debrecenben vasár-
nap megdobban, nem a nagyurak

nemzetségének, nem egy félhivata-
los, egész hivatalos politikai alakul-
ásnak a szíve! Az a szív, mely itt
vasárnap megdobban a magyar nép
szíve! Annak a hü magyar népnek
nagy szíve, mely sohasem vitte vá-
sárba jogait! De, mely nép száza-
dok óta — pusztult tűzhelyeknek
romjain — életével, vérével áldozott
és kész áldozni ma is oly sokszor
elárult és elárult édes magyar szülő
házának szabadságáért, függet-
lenségéért, önállóságáért!

Ennek a gyönyörű magyar nép-
nek piros vérvirágaitól színes ez a
magyar föld. Polgártársak! Főisko-
lai nemes tanuló ifjuság! Rakjátok
ki legszebb virágaitokat az abla-
kokba! Ahány zászlótok csak van,
mindet ki a házormóra! Mert annál
nagyobb szegény nem érne Debrecen-
t, ha itt kishitűséget, ha itt kö-
zönnyt tapasztalna ez a nép, mely a
nemzeti függetlenség, önállóság hit-
vallástételét megerősíteni rónákról,
mentéről a kanyargós Tiszafolyónak,
 völgyekből, hol bus erdők sugnak-
bugnak a hegyek oldalán — lán-
goló hittel, bizodalommal sereglik
hozzánk, készségesen újabb áldo-
zatokra.

Polgártársak! Főiskolai nemes

tanuló ifjuság! Aki lábával birja,
egy se maradjon otthon fogadtatá-
suktól! Akiben még él a magyar
becsület, ne huzódjék félre a kuc-
kóba, midőn a magyar nemzeti ön-
álló bank, a függetlenségi eszmények
harcosai itt gyüleseznek és szervezik
a szabadság hadait!... Ne maradj
tok otthon még ti muzsikás eigá-
nyok sem! Kint a vasuti állomás-
nál végig a széles utcán, hadd
zugjon a Rákóczi, hadd gyujtsa fel
lelkünket Kossuth Lajos apánk nó-
tája...

Polgártársak! Nemes ifjuság!
Most mutassuk meg, hogy méltók
vagyunk a debreceni névre!

Móricz Pál.

Politikai hireink.

Budapest, október 29.

Az „Uj Hírek“ ma délben megjelent
száma jelenti „Kossuth kibontakozási terve“
címen:

„Az összes pártoknak el kellene ismer-
niök valamely ünnepies formában, hogy a
függetlenségi pártnak törekvése az ország
gazdasági függetlenségére jogos (provizio-
riumba tudvalevőleg amugy is hajlandók már
belemenni a függetlenségi), ezzel szemben
a függetlenségi párt hajlandó megszavazni az

FEKETE URI FEHÉRNEMŰI A LEGTARTOSABBAK.

Ferenc „barát“ Krisztus képei.

Irta: Vida Ilona.

Megmohosodott história! Ne olvassák a
holnaposok. Krisztus urunk festőjéről szo-
moru történet, kopottas ruhában.

*

A kanyargós Bodrog mentén, sátorhegy
tövéből Beszkió határáig néztek meg, — a
szokottnál — sokkal lelkesebbek az utszéli
keresztre feszített Krisztus képek. Meleglelkű
ember festegette ezeket a képeket.

Elmondom a sorsát.

Menjünk vissza vagy negyven eszten-
dőt, akkor történt a tragédiája. Öreg kolos-
tornak fiatal lakója volt még abban az idő-
ben Ferenc barát. Hívó, rajongó lélek. Meleg
szívvél égő agygyal szolgálta hiven lelke
ideálját. Szíve dobbanása, agya lüktetése
csak arra irányult, hogy hiv sáfár legyen.
Tanár volt. Gyermekeket nevelt az öreg ko-
lostorban. Közben javitgatott kopott Krisztus
képet. A véletlen tette képjavítóvá.

Egy nyári meleg nap viharral végző-
dött, fákat földre döntő iszonyu viharral. Volt a

kolostor előtt egy korhadtt fakereszt is, ezt is
ledöntötte a pusztító szélvész. Összetört a
Krisztus urunk töviskoszorúja. Ferenc barát
vállalkozott a kijavítására. És a munka gyö-
nyörűen sikerült. Az újra festett Krisztuskép
lelket öltött. Töviskoronás királyunk mintha
mondta volna:

— Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem
tudják, hogy mit cselekesznek!

Ferenc barát ezután újra festett sok ko-
pott keresztet.

— De egyszer — „kísértett a sátán“, —
mondaná az öreg gyóntató pap.

— Bódító tavasz lett, — mondaná a
természettan bölése.

— Két szív össze dobbant, — mondaná
a poétika tanár.

Voltaképen pedig csak annyi történt:
Ferenc barát meglátott egy leányt, szép szőke
hajával, nefelejt szemével. S lelkében bor-
zalmas párbaj támadt, csak később sejtethő
lelket rázó vihar. Fogadás kötötte, ígézet
biztatta... Merre menjen?! Lelke mélyén
birokra kelt két hatalmas egyén. A rajongó
szerzetest már-már letépte az örök ember.

De mi történt?!

Feketeszárnyu angyal röpködött a város
felett, sok embert elvitt magával. Elvitte a
szép szőke leányt is...

Ferenc barát, mikor meghallotta a halál
hírt, szó nélkül terült el a kolostor folyosó-
jának kövén. Beteg lett! Nagy beteg lett!
Körülállták ágyát testvérei: a barátok. Imát
zsoltosmázva gondoltak hosszat, nagyot!...
Az öreg gyóntató megint a „sátánt“ emle-
gette, a bölés természettantanár a bibliából
idézetett, a harmadik ismét előszedte a
poétikát s így beszélt magában:

— Szegény testvérem, mért jártál ott
kétszer, ahol a szívet osztogatják?... Azután
imádkozott buzgón valamennyi.

Ferenc barát pedig e közben beszélt
lázálmodat. Festegette folyton az idvezítő ké-
pét. Igért neki biborköntöst. Fejére aranyból
vert, gyémántból kirakott fényes koronát.
És kérte „könyörüljön rajta“. Vele könyö-
rögtek a barátok is. És a „Töviskoronás“
megkönyörült.

Hosszu hetek multán magához tért is-
mét Ferenc barát. Magához tért lelkének
egy része, a másik része meghalt, megsem-

Menyasszonyi ékszerek

==== pazar választékban, legolcsóbban ====
Löfkovits Arthur és Társa
cégnél, DEBRECEN, Plac-utca 38

állami szükségleteket és választói jogot olyan kormányának, amelynek elnöke az utóbbi politikai harcokban nem exponált valamelyik előkelő politikus lenne, minisztériuma tagjainak pedig a legnagyobb része függetlenségi volna.

A miniszterek állítólag egy heti időt adtak Kossuthnak, hogy pártja vezérével tárgyaljon az iránt, hogy hajlandók volnának-e a fenti kibontakozási tervhez hozzájárulni. A függetlenségi pártban már most hangoztatják, hogy a november 4-iki minisztertanácsban végleg konstatálni fogják a pártok együttműködésének lehetetlenségét. A huzavona tehát megint hiábavaló volt.

Már a multkor megírtuk, hogy Justhnak az a szándéka, hogy a Házat november elején összehívja. Ma ezt a hírt a függetlenségi párt hivatalos lapja is megerősíti. Justh november 7-én tartja beszámolóját. Bizonyos, hogy a beszámoló után a függetlenségi párt döntő lépésre fogja magát elhatározni. Az el-6 lépés természetesen a Ház összehívása lesz. Ha tehát a kormányválság november 8. vagy 9-ig el nem lesz intézve, úgy a korona és a parlament közötti konfliktus kitörése várható.

A helyzet súlypontja.

Justh Gyula ma reggel megérkezett és már kora délelőtt megjelent a képviselőházban, ahol előbb az elnökség ügyeit intézte majd politikai barátait fogadta. Egész délelőtt jártak Justhnál a képviselők és a vele folytatott eszmecserékben egészen határozottan kidomborodott az a felfogás, hogy az a kibontakozási terv, melyet fentebb közöltünk, *semmiképpen sem fogadható el.* A függetlenségi párt szempontjából ez a terv olyan tökéletes elvöládást jelentene, hogy Justh Gyulának is az a fölfogása, hogy ez nem lehet Kossuth Ferenc terve, hanem csak a hatvanhetesek óhajítása. A képviselők bejelentették, Justh Gyulának, hogy a jövő vasárnap teljes számban vesznek részt a makói beszámolón, amikor ugyanis nagy ünnepélyességek között fogják dokumentálni a gazdasági önállóságért való küzdelem erénytelen folytatását. A Házelnök makói beszámolója mindenképpen igen jelentős politikai

misült. Meghalt a tudós tanár. Kialudt szeméből a tudás tüze, helyét elfoglalta a jámbor együgyűség méla pillantása. Multjából mindent elfelejtett, vagy legalább is homályosan emlékezett rá. Tudás?... Tanítás?... Mintha hallott volna már ilyeneket?... Révedező szemmel nézett jobbra, balra s lassan emlékezni kezdett.

Majd a szépséges szőke leány is eszébe jutott, mint régen hallott aittató mese. Hi-zen! kinek nem mesélt az édes anyja Argyilus királyról? Tünder Ilonáról? Mese volt bizonyosan? régen hallott mese!

Mikor lassan lábadozni kezdett, nem volt már más vágya, mint visszakapni az eseteket, a festékeket s festeni folyton a töviskoronás Isten embert! És harminczor lett tavasz, míg kiesett kezéből az eset...

A kanyargós Bodrog mentén, a Sátorhegy tövétől Beszkid határáig, néztek meg, a szokottnál sokkal lelkesebbek az utszéli keresztre feszített Krisztus képek. Meleglelkű ember festgette ezeket a képeket.

esemény lesz, amely lényegesen megváltoztatja a helyzetet.

A függetlenségi pártkörben most azok névlajstromát állítják össze, akikről bizonyosságot szereztek, hogy a pártegység megbontása érdekében közreműködnek s a banktörékvésekkel szemben hivatásos informátorai a bankellenzőknek. Tudomására jutott a függetlenségi párt bankhíveinek, hogy közvetlenül az utolsó minisztertanács előtt egyik párttag olyan információit juttatott írásban a bankellenesek kezébe, amely a bankellenes csoportot a Justh-Holló, illetve az egész párt álláspontjával szemben sikerrel biztatja. Az informátorokkal szemben a legerélyesebb lépésre szánta magát a bank-párt s Kossuthal egyetértve már legközelebb fölveti ezekkel szemben a pártkérdést, illetve a párt már meghozott határozatának végrehajtását.

Arról értesülünk, hogy Justh Gyulának mai tanácskozása Kossuthal a pártnak konferenciára való sürgős egybehívását célozza, hogy legalább maga a párt demonstráljon újból rendíthetetlen álláspontja mellett. Ha a párt e kérdésben elfoglalt álláspontját pártkonferencián újból demonstrálja, úgy a Ház elnöke nem talál okot a képviselőház egybehívására, de dülőre akarja vinni, hogy akik ellenesei a pártprogramnak, — már most szint valljanak, még pedig a kilépésükkel.

Az informátorok számát tiz-tizenötre taksálják.

Tegnap este újból megerősítették Fernbach és Glatz főispánok közléseit Tisza gróf álláspontjáról. A nemzeti társaságból hozták e hírt, hogy Tisza ismételen kinyilatkoztatta baratai előtt, hogy *alkotmányos megoldást el sem képzel másként, — mint a többség uralomra jutá-ával s abban, hogy a kisebbség egyedül alkotmányos uton: választással többséget szerezne, nem hiszi s ily irányu kísérletezést meddőnek tart.* Ezt az álláspontot fogja ismételni a felség előtt esetleges meghívása esetén. Különben is azt látja, hogy a pártok kialakulása nem annyira a „követelése”, mint inkább a liberalizmus és a maradiság rendje szerint van folyamatban.

A városházáról.

Színházbizottsági ülés.

Felóráig tartott.

Másfel rófös volt a kritika.

Debrecen, október 29.

Felóráig ülést tartott ma a színházi bizottság. Négy órára volt hirdetve a kezdet, azonban ekkor meg gyéren voltak az ülés helyiségében.

Végre egynegyed öt órakor begyűlt az elnökön kívül nyolc bizottsági tag s az elnök az ülést megnyitotta, amelynek jóformán csak egy érdemleges tárgya volt: a jövő havi műsor bejelentése. A többi időt a kritika foglalta le.

Komlóssy Dezső keveselli a zenekari tagok számát, Márk Endre szerint a zene olykor sérti az énekre figyelő fület, nyilván azért, mert a nagy hangadással akarják pótolni a zenekar kicsiségét.

Megbírálták újból a színigazgatónak az új tagok felvétele körüli eljárását, hibáztatták a gyakori műsorváltozást s általánoságban foglalkoztak a társulat személyzetével.

Az ülésről tudósítók a következőket közli:

Jelen voltak Kovács József polgármes-

ter elnöke alatt Oláh Károly tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Szilágyi Imre, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, Kernhoffer József, Márk Endre, Tóth István bizottsági tagok, dr. Tóth Emil jegyző és Irmay Béla szintársulati titkár, helyettes igazgató.

A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után

Komlóssy Dezső a zenekarhoz szól. Kéri a titkárt, mi van a 24 tagu zenekarral, mert ő csak 17 tagot látott eddig az orchesterben.

Oláh Károly szerint már játszott huszonnégy tag.

Irmay titkár: Az igazgató 24 tagot szerződtetett, de kettő megszegte a szerződést és bucsuzás nélkül itthagya a szintársulatot.

Márk Endre tudomásul veszi a választ, de keményen bírálja a zenekart, amelynek tagjai számát ő sem becsüli többre, mint tizenhétre. Már pedig a szerződés kötelezi az igazgatót 24 tagu zenekar tartására. Indítványt tesz, hogy szólítsa fel az igazgatót a tanács a zenekar kiegészítésére és a zenekari tagok szerződéseinek bemutatására.

A bizottság elfogadta Márk Endre indítványát.

Komlóssy Arthur rosszalja az igazgató azon eljárását, hogy azon tagokat bocsátja el a társulat kötelékéből, akiket a közönség már megszeretett. A tagokra nem nyilatkozik. Tudni óhajtja, hogy miért nem vendégszerepelt Rózsa Lili vasárnap délután a „Nagymama” előadásában?

Irmay Béla titkár válaszában kifejtette a művésznő elmaradásának okait, amit a bizottság tudomásul vett.

Komlóssy Dezső beszélt ezután általánosságban az új tagokról. Azt veszi észre, hogy ezek között igen sok jó és elsőrendű erő van. Haladást lát a rendezés, a szereposztás szereptudás tekintetében s így a társulattal meg van elégedve.

Végül Irmay Béla terjesztette elő a jövő hó műsorát, amelyen 16 zenés darab és 14 színmű szerepel, közöttük négy újdonság is van, ugymint: az Iglódi diákok, — Vigyázz a nőre, Tüskerőzsa és a Tűzimádók.

A bizottság a műsort tudomásul vette, ezután az ülés háromnegyed 5 órakor véget ért.

A novemberi közgyűlés előtt. A város törvényhatósági bizottsága november vége felé tartja meg rendes havi közgyűlését. A közgyűlés tárgyainak előkészítését és javaslatlaltal való ellátását a bizottságok minél hamarabb megkezdik. Ma délután három órakor a jog- és pénzügyi bizottság ülészik.

A debreceni Kossuth-szobor.

Kitolták a pályázati határidőt 1911. majus 17-ig.

Debrecen, október 29.

A debreceni Kossuth-szobor bizottságot ma délelőtt tizenegy órára hívta egybe Kovács József polgármester. A bizottság tagjai közül megjelentek dr. Magoss György t. főügyész, Oláh Károly, Aczél Géza, dr. Boldizsár Kálmán, Szilágyi Imre, Lestyán Adorján, Márk Endre, ifj. Schwartz Vilmos, Szabó Kálmán, Király Gyula, dr. Kardos Albert, Csáthy Ferenc, Jeney Miklós, dr. Balkányi Miklós, Gyürky Sándor és Roncsik Lajos.

Az ülés megnyitása után a mult ülés jegyzőkönyvét olvasták fel. Majd Kovács József polgármester előterjesztette a bizottság összehívásának célját. Elmondta, hogy azért hívta össze a bizottságot, mert intézkedni

Czipők!

legolcsobban a Központi Czipő és Kalap
áruházban, Dreher mellett.

kell a bíráló bizottság megalakítása ügyében és a pályázati határidő megállapítása tárgyában.

A zsűriben ugyanis nem óhajt részt venni Teles Ede s kérte kilépésének tudomásul vételét. A pályázati határidő már ki volt tűzve egyszer január 15-re, de különböző okok s állítólag a téli, a szoborállításra alkatmatlan időjárás a pályázati határidő kitolását idézték elő.

Ezekről kellett határozni. A bizottság tudomásul vette Teles Ede kilépését s helyére Szamovolszky Ödönt hívja meg. Ezután elhatározta, hogy a pályázatok határidejét kitolja 1911. május 17-ig s így lesz elég idejük a most már csak tíz művésznek olyan Kossuth-szobor mintákat produkálnia, amely megfelel Debrecen városának minden tekintetben.

A szobor 150,000 koronánál többre van tervezve. Ez idő szerint azonban a bemutatott költségvetés szerint 92,025 korona 76 fillér az alapja csak. Ehhez jön a dr. Thaly Kálmán 5000 koronás hagyatéka.

A szoborra tehát még mindig elfogad a bizottság kegyeletes és hazafias adományokat.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Halál az országuton. Szabó János 47 éves Hajduböszörményi lakos tegnap faszállítás közben szekeréről lefordul s meghalt. Az előhívott orvos agyszólhüvést állapított meg.

Irodalom, művészet.

Az én kedvesem...

Irta: *Gulácsy Anna.*
Az én kedvesem nem nagy igényű,
— Az én kedvesem szegény, egyszerű.
Nem könyvekből tanult szeretni,
Nem is tudna tán — csak hü lenni.

Hajnal derült az életemre,
Hogy rátaláltam jó szivére.
És azóta sokkal jobb vagyok —
Amióta reá gondolok...

Egy könyvről.

(Magyar Református Sion. Emlékkönyv a református egyház megalapítójának, Kálvin: Jánosnak 400 éves születési évfordulójára. Irta S. Szabó József, a debreceni ref. kollegium tanára.)

Sem nem a tudományos, sem nem a belletrisztikai irodalomnak kiváló terméke, hogy világra szóló nagy szenzációt tudna kelteni. Egyszerű emlékkönyv. De ebben az egyszerű emlékkönyvben a magyar református egyháznak multja, jelene, sőt jövője is fel van tárva. Ismételve: nincsen benne a „tudós” elmélyedéséből, nagyszabású koncepciójából semmi sem, valamint hiányzik belőle a költő, ragyogó fantáziájának szárnyalása és mégis ellenállhatlan erővel ragadja meg az olvasó figyelmét. Fellelkesít és elérzékenyít; cselekedetre, tetterre buzdít, megtanít bizni a jövőben. A szívet, lelket mély hálával tölti el a legfőbb gondviselő Isten iránt, ki adott nekünk olyan „vallást”, mely teljesen összeforrott a magyar nemzet törekvéseivel és eszményeivel.

Dehát mégis micsoda különös, hogy ugymondjam: varázslatos dolgokat foglal magában ez a könyv? A magyar kálvinista egyház történetét adja, a reformáció kezdetétől napjainkig, röviden, nagy vonásokban.

Előzményképen adja a Helvéciában keletkezett hitújítást és annak vezető embe-
reinek működését és hatását hazánk reformációjára. Ezeknek előre boesájítása után tisztán csak a magyarországi kálvinistaság

történetével foglalkozik. — És amiket ebben elmond, az hazánk, nemzetünknek negyed félszázados küzdelme, szenvedése és dicsősége. Igenis dicsősége, hogy annyi bal-szerencse közt, oly sok viszály után él ez a nemzet. Oroszlán rész jutott a küzdelemből a magyar kálvinistaságnak.

Attól kezdve, hogy a magyarság egyik nagy zöme elfogadta Kálvin Jánosnak megtisztított vallását, a kálvinizmus olyan szorosán fűződött nemzetünk sorsához, hogy elváhatlan kapocs kötötte őket össze. Ha szenvedett az egyik a másik is vele szenvedett. — Viszont dicsőségek is közös volt. A magyar kálvinisták közül került ki, több mint 300 éven keresztül, hazánk legnagyobbat hadvezérei, államférfiai, írói, költői. — Ez nem túlzás. Tekintsünk csak az utolsó 300 év történetére: Bocskai István, Bethlen Gábor, I. Rákóczi György kálvinisták, koruknak, még külföld előtt is, első rangú hadvezérei és államférfiai kik elvülhetetlen dicsőséget szereznek a hazának. Csokonai Arany János, Tompa Mihály, Jókai Mór nevei kitörülhetetlen arany betűkkel tündökölnek irodalmunk történetének lapjain. És az ujabbkori politikai államéletünkben Tisza Kálmán és István, Bánffy Dezső, Darányi Ignác nem csekélylendő alkotásokkal építették nemzeti államunkat.

Honnan és mitől van az a hatása a kálvinizmusnak, hogy nemzetünk vérebe és lelkébe annyira beplántálódhatott, miszerint ez valóságos testvére és vérévé lett? Csak meg kell tekinteni a magyar nép jellemvonását, rögtön megértjük. A magyar főjelleme: a nyílt, egyenes őszinteség, nemeslelkűség egyszerűséggel párosult. A kálvinizmusnak pedig főjelleme: tisztaság, világosság, egyszerű meggyőződésben nyilatkozik. Ennél fogva szükségképpen kellett annak következni, hogy a kálvinizmus a nemzet életébe legyen. Az volt a multban, az a jelenben és az lesz a jövőben is. A kálvinizmus a szabad vizsgálódás tana. Nem árkolta körül magát megváltozhatatlan dogmákkal, hanem nyílt ösvényt hagyott a kiterjeszkedésre. Ez pedig böles előrelátás a jövőre.

Visszatérve a könyv tartalmára, az öt fejezetre osztott történelmi részen kívül, felvilágosítást ad a magyar református egyház jelenlegi állapotáról. Ennek első fejezetében a ref. egyház alkotmányáról és kormányzatáról nyújt részletes felvilágosítást. Ebből a fejezetből megtudjuk, hogy a magyarországi reformátusok száma: 2.445.000. A ref. tanítói állások száma: 2965. A ref. tanári állások száma: 454. És a rendes ref. lelkészi állások összes száma: 2062. A fajmagyarságnak és nemzeti kulturának predestinált, vértezett bajnokai. Van a könyvben 134 szöveggép.

Valóban S. Szabó József érdemes munkát végzett és amint a könyv előszavában mondja: „Az egyháztörténet könyvének, mint nagy tanítómesternek a biblia és énekes könyv mellett minden református családban ott kellene lennie”. Midőn még azt is megemlítem, hogy a könyv kapható Hezedüs és Sándornál (ára 2 korona), dicsőretek kell megemlékeznem a város ősi nyomdájáról is, amely oly tetszősen, szépen állította ki ezt a becses művet.

Kövér Gyula.

Colbertson Sasa II. hangversenye.

A világhírű hegedűművész, akinek a mult-kori hangversenye a Bika termében olyan szenzációt keltő volt, amint ezt még mostanában alig értük meg, engedve az általános óhajnak, vasárnap este a városi zenede nagytermében közkívánatra még egy hangversenyt tart olcsóbb helyárrakkal. E második hangversenyre a jegyek a városi zenede épületében válthatók és pedig ülőhely 5—4—3 korona, állóhely 2 korona, diákhely 1-50 koronáért. Reméljük, hogy a második hangversenyén zsúfolt ház fog tapsolni a kiváló hegedűsnek, aki dacára fiatal korának már kész művész számba vehető. Colbertson Sasa hangversenyének műsora a következő: I. Solo. Symphonie espagnole. (Colbertson.) II. a) Schubert—Liszt. Soirée de Wienne. b) Kris. Stanatt—Gavotte. (Kris.) III. Wieniawski. Carneval russe. (Colbertson.) IV. Veracini. Sonata. (Colbertson.) V. Strauss—Scholtz—Erler. Ábránd. (Kris.) VI. Paganini. Hegedű-

verseny. D-dur. Vilhelmy átírata. Lauret kádenciájával. (Colbertson.) Jegyek Antalfi papirkereskedésében is kaphatók.

A guti erdész malacai.

Ezek voltak a csoda szapora malacok.

(Közigazgatási történet Simonffy Imre polgármestersége idejéből.)

A híres guti erdő madárdalozó tölgy-lombjai alatt, között hivatagolag fehérlik az erdészlak. Mintegy öreg kurialis ház, olyan nyájas, barátságos a képe kint az erdőben. Madárdalozó, tölgyfalombos nagy erdőben...

Sok vidám ember megfordult ebben az uri házban. Nemes Debrecen városnak urasági lakában; sőt szívesen forgolódna ottan ma is, mert a mi kedves esatári Szücs Kálmán barátunk, a mostani erdész is, igazi vendéglátó magyar uriember, amilyenek hivatalbeli elődjei voltak, mint például boldogult erdész öreg Bészler János bátyánk. Akinél jellegzetesebb debreceni magyar erdész még nem uralkodott soha — városa nevében — a guti erdőn. Vastag nyaku, hegyes hasu, széles zömök, peckes tartásu, mint a makk, olyan tömzsi és egészséges férfi, igazi debreceni jaj férfi volt Bészler „Jankó” bátyánk, akivel polgármesterkedésének ideje alatt még a nagytekintélyű Simonffy Imre „podeszta” is tegeződött... Az öreg „podesztának” mindig nagyon tetszett János bátyánk eleven észjárása, hamisítatlan debrecenes élelmessége. Egyszer is, még a kilencvenes évek legelején, kint szórakozott az egész nemes tanács polgármesterestől együtt a guti erdész lakban. A pompás ebéd, meg a János bátyánk zamatos borai rózsásra hangolták a kedélyeket. Egész a délutánba benyult hosszú ebéd után, az urak megkivánták a testmozgást.

— Gyerünk ki az erdőbe, indítványozta az egyik szenátor.

— Hát gyerünk! Simonffy Imre is, a debreceni főúr helyben hagyta, de mint mondtam, már igen rózsásak voltak a kedélyek. Ragyogtak az arcok! Villogtak a szemek.

— Vezess bennünket János! mondta az akkori főnöktárus, Vértessy Pista.

Bészler János meg az az ember volt, mint minden valódi jó magyar gazda, szeretett dicsekedni a „gazdaságával”.

— Uraim, nem bánom! De előbb azt nézzék meg, hogy fiadzik az erdei disztó...

— Gyerünk! Vezess bennünket János! helyeselték a jókedvű szenátorok.

Bészler János egyenest a majorsági udvarhoz vezette a társaságot. Gyönyörű konda ropogtatta ott a kukoricát az udvaron Öregje, fiatalja volt vagy másfél száz darab. Egyszörű urasági fajta disznók, malacok.

Simonffy polgármester, az urak mindnyájan elragadtatással bámulták a kondát! Azonban egyszer csak megcsóválta fejét jó öreg Simonffy Imre és így szólt Bészler erdészhez:

— Te Jankó! Hiszen, ha jól emlékszem, neked csak hat disznó tartásjár?...

János bátyánk huszárosan csapta össze csizmás bokáját.

— Igazad van nagyságos uram! Hat disznó... Meg a szaproulatja!

— Hm! Simonffy podeszta megköszö-
rülte a torkát, te Jankó, még is csak sok ez...

János bátyánk még peckesebben, még önrzetesebben dütötte ki mellét.

— Nagyságos uram, hát tehetek én

arról, ha nekem minden disznóm harmincöt darabot fiadzik... Évenként nem kétszer, de háromszor... Ilyen tajták!...

— Igy már értem, Janos! mondotta jó öreg Simonffy Imre, miközben a guti erdész disznói, öreg disznók, fiatal malacok jóétvágyal ropogtatták a kukoricát az udvaron.

— Ríff, ríff! bőfögtek a malacok. Bent az erdőszégen pedig vadgalamb bugott... Kakukkmadár kukukkolta az esztendő számát. Kár, hogy fajtájuk pusztult azoknak a malacoknak... Azoknak a vidámlelkű, életrelvő régiebb magyar uraknak!

Szabad Hajdu.

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

Október 31., vasárnap:

A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése debreceni fiókjának emlékünnepé d. e. a Bika disztermében, este táncmulatsággal.
Cobbertson Sasa hangversenye a Zenede disztermében. Kezdeté d. u. 5 órakor.

November 6., szombat:

V. Krammer Teréz hangversenye a Bikában. Kezdeté 8 órakor.
A Szent László dalegyet hangversenye a Dreher sörszobákban.

November 7., vasárnap:

A Debreceni Dalegyet hangversenye a Royalban. Kezdeté d. u. 5 órakor.
A Debreceni Jótékony Nőegylet ünnepségei.

November 14., Vasárnap.

Veesey Ferenc hangversenye a Bikában. Kezdeté 8 órakor.

EGYHAZ, ISKOLA.

A gályarabok és a reformáció emlékünnepé. A hitanszaki önképző társulat ma fél tizenegy órakor a főiskola nagytemplomban tartandó „Kálvin-ünnepélye” után tartja meg ez évi október 31-én tartatni szokott emlékünnepélyt a gályarabok emlékoszlopánál. Az ünnepély sorrendje a következő: 1. A gályarabok éneke. Főfőkarra Mácsai. Főiskolai énekkar. — 2. Emlékbeszéd. A Hegyi Mihály-né-alapból jutalmazott pályamű. Bugdy Dániel hittanhallgató. — 3. A hitvallók. Irta János Zoltán. Szavaja Kolozsvári Kiss László th. — 4. XLVI. zs. Főfőkarra Mácsai. Főiskolai énekkar. — 5. Az emlékoszlopot megkoszorúzza a ref. leányiskola nevében Hajdu Ilonka, a Svetits-intézet prot. növendékei nevében Kiss Juliska. — 6. XC. zs. Közének.

Holnap, vasárnap délután pedig a reformáció és Kálvin János emlékezésként tart ünnepélyt 5 órakor a főiskola disztermében a következő műsorral:

1. Dicséret, dicsőség... Irta Szász Károly, zenéjét szerző Jandl Béla. Főiskolai énekkar. — 2. Megnyitó beszéd. Csiky Lajos theol. dékán. — 3. Kálvin János emlékezete. Irta és szavaja Györök József hittanhallgató. — 4. Dr. W. Volkmar preludiumok D-dur, d-moll. Harmoniumon Füleki Kovács Mihály ref. orgonista-kántor. — 5. Emlékbeszéd. Molnár Ferenc hittanhallgató. 6. Egyházi dal Kienzel „Bibliás ember” e. dalművéből. Férfi négyessel alkalmazta Nagy Sándor hittanhallgató, a főiskolai zenekar vezetője. A főiskolai zenekar kísérete mellett éneklék Gellért Sándor joghallgató, Molnár Ferenc, Kollonay László, D. Tóth Lajos hittanhallgatók. — 7. Jefe. Irta Beke József. Szavaja Borsy István hittanhallgató. — 8. LXXXIX. zs. 1. verse. Közének. — Ez ünnepélyre belépődij nincs.

A magyar kegyes tanítórend névtára az 1909-10. tanévre vonatkozólag most jelent meg. Az érdekesebb adatokat a következőkben közöljük: A magyar kegyesrend tagjainak száma 406, akik közül a tanügyterén 245 tanár működik. A kegyesrend főnöke Magyar Gábor, aki 9 tagu kormányta-

náccsal vezeti a rend szellemi és anyagi ügyeit. A renden kívül működik 1 kormánytanácsos Rómában, 1 főigazgató, 2 egyetemi tanár és 1 tanár, aki a képviselőház részére a régi országgyűlési emlékeket gyűjti. A rend legidősebbje Kustár Ignác, egykori debreceni házfőnök-igazgató, aki Máramarosszigetén lakik és jelenleg 97 éves. A rendnek 24 gimnáziuma és 3 elemi iskolája, amelyekben a tanulók összes száma a 9 ezeret meghaladja. Legnépesebb a szegedi főgimnázium (800 tanuló), azután a budapesti (700 tanuló) és a debreceni (580 tanuló). A legidősebb gimnáziuma a rendnek a podolini, 1642-ből. A debreceni gimnáziumot 1719-ben nyitották meg, tehát a piaristák immár 190 esztendeje teljesítenek kulturmissziót Debrecenben.

Tanári képzés. Vigváry István a Dóczy-intézet fiatal természettan tanára esztendőnkön szerezte meg a budapesti egyetem a középiskolai tanári képzést.

Az önálló bank melletti népgyűlésre Debrecenbe seregülő nagy számú küldöttek és országgyűlési képviselők ünnepélyes fogadtatása, október 31-iken vasárnap délelőtt 11 órától kezdve történik a vasuti állomáson. — A nagy népgyűlés után 2 órakor lesz a városháza udvarán (alkalmatlan idő esetén a Bika disztermében).

UJDONSÁGOK.

Rákóczi hamvai.

Ma három éve annak, hogy a Marmora tenger partja mellől haza hozták a nagy bujdosó fejedelemnek, Rákóczi Ferencnek porló esontjait az édes anya földbe. Három éve már, hogy eltemettük s öröm-könnyeink közt elszírtuk a visszatérő, nagy fejedelmet.

Milyen ünnep, milyen felsőgesen szép ünnep is volt az, midőn a nép millióitól környezve dobpergés, tárogatók rivallgása közben pihenni tért nagy kuruc fejedelmünk a vérrel áztatott anyaföld puha kebelére! Mintha a régi világ támadt volna fel újra s Rákóczi, Beresényi kurucok vezéri kelték volna fel sírjaikból.

A diszes bandériumok, a kacagányos, deli magyar szittya fiúk, akik Pesten Kassán megjelentek a nagy fejedelem temetésén, mintna csak a régi, kuruc leventék lettek volna. Ujra sirtak a tárogatók, újra felhangzottak a Duna Tisza síkján a régi bánatos, szilaj kuruc nóták: „Te vagy a legény Tyukodi pajtás...”, Csinom Palkó, Csinom Jankó...

A Márványtenger partja szegényebb azóta egy serral, a magyar föld gazdagabb egy drága halott porló hamvaival...

Háromszor hullatták le már azóta a levelüket az akácok, háromszor hervadtak el a harmatos füvek a magyar pusztán... S haj, hazánknak azóta még sem jött el a szabadság madárdal, sugaras kikeletje!

...Hullanak a falevelek. Futnak az évek. S hálnak törzsökös, igaz magyar nagyjaink. Meghalt azóta hűséges íródeákod nagy fejedelmünk, a mi szeretett képviselőnk Thaly Kálmán is!

Ma három éve, hogy a vérrel áztatott magyar föld puha kebelén folytatja álmát jóságos fejedelmünk, Rákóczi Ferenc. Meghalt az íródeák is, aki haza hívta őt.

Ősz van. A hervadt fák közt hívós szelek bugnak. A esend szövögeti halotti fátylát. Elnémultak a tárogatók. Elhaltak a kuruc-dalok... Csendes minden. Mintha nem most volna három éve annak, hogy hazahoztuk nagy fejedelmünk porló esontjait az édes anyaföldbe... (n. f.)

Beszélgetés Lónyay Margit grófnővel.

Egy debreceni uriaszony beszélt vele Szerajevóban.

Egy debreceni uriaszony, ki férjével a múlt év szeptember havában a zombori orvosi kongresszus tagjainak boszniai kirándulásán résztvett, a következő érdekes esetet mesélte el egyik munkatársunknak:

„Serajevóban, a Starosevics-uticán van az öreg Ceremovics Musztafa bazárja, hova a kongresszus egyik tagjának kis leányával apró-cseprő emléktárgyakat vásárolni betértem. Néhány érdekes darabot kiválasztottam már, a midőn észrevettem, hogy az ajtó melletti kis mélyedésben levő asztalkánál egy 38-40 évesnek látszó érdekes, szép kövér arcú, automobilkosztümbe öltözött hölgy ül, ki előtt egy kis csésze párolgó mokka volt. Epen szűcsölte italát, amikor odapillantottam. A kávé kellemes aromája incesiklandozó hatással volt reám és magyarul megjegyeztem a társaságomban levő kislánynak, hogy szeretnék én is rendelni magunknak 1-1 csészével, abból az igazán kellemes illatú kávéból. Erre az ismeretlen hölgy felállott, odajött hozzám és magyarul elmondotta, hogy a bazártulajdonos minden vásárlójának ad feketekávé, ha kérnek nagyon megsértődik, ha valaki ezért fizetni akarna, ez szíveség tőle, melyet sok vásárlással lehet csak viszonzni. Megköszöntem a szíves felvilágosítást és én is kértem 2 csésze kávé.

Ezután kimentünk, én bucsuzni akartam tőle, de ő azt mondta, hogy elkísér a lakásomig. Örömmel vettem szíves ajánlatát és együtt mentünk a Hotel Central felé. Utközben elmondotta, hogy ő Lónyay Margit grófnő, Elemér grófnak, Stefánia trónörökösnek második férjének huga és hogy most unokafivérével automobilon Konstantinápolyba megy, de pár napi pihenőt kell tartania, mert a chauffeurje, mivel nagyon meg volt elégedve, hirtelen beteg lett, kórházba szállították és addig kell Serajevóban vesztegelniük, míg az új gépkocsivezető Budapestről megérkezik.

Erről a témáról azután a társadalmi szokásokra, szólásformákra stb. tértünk át s így beszélgetve érkezünk a Centrál-szállodához. Itt derült ki, hogy tulajdonképpen egy házban lakunk, amire jóízűen elnevelte magát. — Itt elváltunk.

Sok mindenféléről beszélünk a meglehetősen hosszú uton. Kifejezést adott annak, hogy ő mennyire nem törődik a társadalmi szokásokkal, etikette-tel stb. és megvalóította, hogy ultrademokratikus elvei vannak. Hogy mennyire nem törődik a világ véleményével: mutatta azon tettével, hogy unokafivérével egy 2000-2200 kilométeres automobilutjára indult. Midőn ezt felemlítette, büszkén kiegyenesedett s fejét magasra tartotta; ekkor láttam, hogy gyönyörű szép, királynői termete van, hogy én — ki ugye nem vagyok épen alacsony — egészen eltörpültem mellette.

Felemlítette, hogy ha esetleg olyan helyzetbe kerülne, hogy egy rangján aluli férfira szeretne bele, nem sokat teketóriáznék, hogy hozzá menjen-e vagy sem?

Azóta már kétszer találkoztam vele Debrecenben és napról-napra szebbnek, virulóbbrak láttam, lehet, hogy a boldogság festette gyönyörű arcát rózsássá. D—a.

— **Kiuzsorázott debreceni máv. felügyelő.** Kugler Mihály mérnök Máv. felügyelő 10 s néhány évvel ezelőtt egyik legnépszerűbb tagja volt a debreceni társaságoknak. A műhelytelepen Kugler rendezte azokat a kedves gesztenyesütő estélyeket is. Majd nyugugalomba vonult azóta Budapesten él. Önnét jelenti a következő esetet a kiuzsorázott Máv. felügyelőről: — Kugler Mihály mérnök, Máv. felügyelő, háztulajdonos 1900-ban rendkívül szorult anyagi helyzetbe került, úgy hogy 45,000 kor. kölcsönre

lett szüksége. Vitályos Kálmán ügynök útján Kállay Albert magánzóhoz fordult, aki azon kikötéssel, hogy Kugler nemcsak 8 százalékos kamatot fizet negyedévenként előre, de viseli a tőkekamatadót is, kinevezi Kállay Albertet 2400, később 1500 forint fizetés és a 3 szobás ingyenes lakással házigondnoknak. — Kugler elfogadta e feltételeket, amit meg kellett oldani azzal, hogy ingatlanainak igazgatójává is Kállayt nevezte ki. Kugler később türehtelennek találta e feltételeket és feljelentette Kállayt uzsoráért. A mai tárgyaláson Kállay kijelenti, hogy 4 polgárit végzett és 200,000 korona vagyonra van. Ellene a vádtanács megszüntette az eljárást, de a tábla vád alá helyezte.

— **Az utschérlől.** Péntek délután három óra... Feljegyzem e napot... Még egy gyönyörűsége ősi nap ez, a köd, az eső, a borulat, a sötétség után.

Nyitott ablak mellett dolgozhatom, — olyan enyhe, olyan szelid, olyan verőfényes ez a délután. A fák hervatag l-velét szél nem mozdítja. Pihennek a halálra szánt kis akáclevelek. A jó öreg nap aranyaláttal boritgatja be őket, hogy ne dideregjenek. Legyen még egy szép, meleg délutánjuk végleges lehervadások, a halál előtt...

— Halál? a te fekete neved hogy kerül most az én tollam barázdáiba? Midőn maga a nap is mosolyog s egy rózsácska hever az asztalomon.

Talán, mert kint harangok zúgnak, bugnak? Vagy mert pihenni vágyom mosolygó, szelid, bájos ősi délutánon?

Csütörtök éjszaka... Feljegyezlek tégedet is! Éjfél az idő!... Már megtelt a holdvilág! Reszkető ezüstös fényben ragyog az udvara! Tiszta és teljes a holdvilág! Jó öreg holdvilágom, világító sugara a csendes temetőnek!... Bátran dobálhatod reám sugaraidat... Mint elhagyatott, csöndes temetőkert, olyan az én lelkem is.

Jó öreg holdvilágom! Kár, hogy nem mindenki tud olvasni a te alabástrom fehér, hideg szemed reszkető sugaraiból... Postásomnak fogadnád fel! Üzeneteket küldenék tőled, hogy nem oly borzalmas a temetőkert. Az emlékezés, a szeretet fakaszt még az én lelkemben is reményvirágokat... Hiszem, érzem, jó öreg holdvilágom, hiában is hunyorogsz oly szomorkásan felém... sejdítem, iesz még tavasz! S nyílnak még „nagyon piros virágok!” Csendülnek még kacagós dalok az én utamon is.

Jó öreg holdvilágom, de most már megyek feküdni! S ha álomból ébredék, én is megfordítom párnámat, mint a babonás lányok, asszonyok szokták... Akik azt hiszik, hogy ekkor azzal álmodnak, aki a legkedvesebbik nekik?...

Jó öreg holdvilágom! Beh kár, hogy néked nincsen párnád, nincsen patyolattal takart nyoszolyád! Micsoda hatalmas szultán válna belőled a körülte keringő sok bájos csillag kisasszony között?...

Már hanyatlóban a nap! Pedig alig néhány perccel ütötték az órák a péntek délutáni négyet... Hűvösödik. A esenevész, megritkult lombokat sötétlő színek kezdik árnyékolni...

Napsugár, életkedv, szerelem, mind így siklanak tova tőlem! Hanyatlóban az ősi nap! Az én napom!

— **Öreg munkások napja.** A holnapi nap eseményeiből két ellentétes hangulatot emel ki a rendezések nagymestere: az élet. Mig délután a politikai viharfelhők szárnyán a külön magyar bank eszménye toborozza össze a küzdés katonáit, délelőtt a Bika dísztermében az élet kenyéradó terén küzdőknek s e küzdelem rokkantjainak lesz ünnepi összejövetele. A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egyletének debreceni főkegyesülete tartja tizéves fennállásának emlékünnepét. Az erre szolgáló díszközgyűlés d. e. 9 órakor kezdődik a Bika dísztermében, ahol a munkások „Egyetértés” dal-köre nyitja meg a gyűlést, Maternyi Károly elnök tart megnyitót, utána Szávay Gyula, az egyesület védnöke mondja az ünnepi beszédet, s az országos egyesület budapesti küldötte beszél. Délben díszbéd lesz a Bikában s este műsorral egybekötött táncvigalom. A munkások ünnepén jelen lesz Debrecen közéletének, hivatalainak, társadalmi kütünőségeinek egész jó társasága.

— **Ritka vadászsákmány a Hortobágyon.** Két szerencsés debreceni urvadász ritka vadászsákmányt ejtett az elmúlt szerdán a Nagyhortobágyon. Ezen a tájon, Magyarországon a legnagyobb ritkaságszámba mennek a magas északnak ezen vadmadarai. *Buday Aladár* honvéd főhadnagy 2 darab *jegeskaacsát*, dr. *Borzsovay Jenő* ügyvéd ugyanekkor 1 darab *jegeskaacsát* puskázott le. *Borzsovay* doktor a maga ritka vadászsákmányát a kollégium természetudományi muzeumának ajándékozta. Érdekes felemlíteni, hogy midőn *Buday* honvéd főhadnagyék a jegeskaacsákat lőtték, akkor még *József főherceg* is a Hortobágyon „vadlibázott” és *Buday Aladár* meggratulálta a ritka vadászsákmányért.

— **Hirdetmény.** Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy az áruforgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében további intézkedésig az Egyek állomáson leadásra kerülő mindazon áruk útján, melyeket a vasut a díjszabás I. rész B) szakasz A—VI. fejezete értelmében nyitott kocsikban szállíthat, a 100 kg.-kenti 0.4 fillér fekbér egységtelt ötszörösére, vagyis 2 fillérré felemeljük, melyben a fekbér pótlék már befoglaltatik. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter

urnak folyó év július 17-én kelt 56755—III. számú rendeletében és a törvényerejű vasuti üzletszabályzat 69. § 7. pontjában gyökerező ezen intézkedésünk 1909. november 1-én lép életbe. Debrecen, 1909. október hó 25-én. Az üzlétevezetőség.

— **Rendőri hírek.** Ma ismét panasz érkezett a rendőrséghez, hogy a tanyai gazdák kóbor kutyái veszélyeztetik a járókelőket. Tegnap a Bihari-telepen Kovács András kutyája harapta meg Szabó Andrásné 7 éves Zsuzsi nevű leányát. A dühös eb 8 napig tartó sebet ejtett a leányon, akiről a ruhát is letépte. A rendőrség megindította a vizsgálót. — Kiss Jenő 14 éves pincér az ország különböző helyein csavarog és apróbb lopásokat követ el. A rendőrség nyomozza a fiút.

— **Árverés.** A „Hatvan-utcai gazdaság” az Ondód és ujosztásu mintegy 4000 hold területű szántóföld ingatlanát a 1915. évi augusztus hónap első napjáig terjedő hat évre vadászterületül hasznosításra adja. A folyó október hónap 31-ik napján, vasárnap d. e. 10 órakor Kiss András tanító urnak Csap-utcán 11. sz. a. lakásán megtartandó nyilvános árverésre az érdeklődő vadászok és vadásztársulatok meghívotnak. Addig is értekezhetnek Kovács János kereskedő utca gazdasági felügyelővel, Jókai-utcán 52. szám a. kázanál. — A választmány.

— **Könyvkötészeti munkákat** Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok, arketák, békák, bombák és görögtüzek** legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kapható.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyószám 28. C) bérlet 9. szám.

Ujdonság!

Harmadszor!

Passe-Partout.

Szinmű 3 felvonásban.

Főbb szereplők:

Gerő Ida	Nádor Zsiga
Kemény Lajos	Győre Alajos
Gyöngyi Izsó	Gyöngyi Jolán
Oláh Zoltán	Kardos Géza
Mártonfi R.	Lugosi Béla
Püspöki R.	Báthori Mária
Huzella Irén	Szilágyi Berta
Hahnel Aranka	Árkosi Vilmos
Kallós	Sándor Margit

Holnap, vasárnap, október 31-én:

Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal

János vitéz.

Operett.

Este hét órakor rendes helyárrakkal

Dollárkirálynő.

Operett.

* Az elvált asszony zenéje zongorára kapható Csáthy Ferenc könyvkereskedésében (Egyház-tér 2. sz.)

Ajánlom

páratlan jó izü virstli-féle különlegességeimet,

melyek csakis hizott marhahusból készülnek s valóban az ország legjobb gyártmányai egyikének van elismerve.

Szalámi és füstölthús áruim is minden versenyen felül állanak.

TOCH ÁRMIN

חֶשֶׁר husfüstölde,

Anker-ház előtti árucarnok, Budapest, Deák-tér 6.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. — Számos kitüntetés.

Vádak Roxin ügyvéd ellen.

Országos szenzációnak készül.

Nagyváradról írják: Roxin dr. dugszag nagyváradai ügyvéd letartóztatása foglalkoztatja az egész vármegyét s az eset alkalmas arra, hogy országos szenzációvá növekedjék. Maga a vádirat 55 iv s a vádpontok felsorolása után 65 olyan tanu megidézését kérelmezi, akik Biharmegye közelében jelentős szerepet játszanak. Roxin György ellen a vád kétféle: magánokira hamisítás, kétféle lopás, egyrendű hamis tanu-

zásra való felbujtás, kétrendbeli újabb magánokirathamisítás, egyrendbeli megvesztegetés és egyrendbeli bünpártolás vétsége címén emeltetett. Eanyi vád éppen elég még olyan előkelő vádlott számára is, aminő Roxin György ügyvéd.

Roxin és Beöthy Ákos birtoka.

A vád anyagául szolgál a Roxin György dr.-nak a Zámory Mária alapítványi hölgy egy nevezetes perében való szereplése. E per Zámory Mária és illyei birtokának bérlője, Bliger Manó között folyik. A másfél milliós birtok, amely néhai Beöthy Ákosról maradt Zámory Máriára, a Bliger-család haszonbérlete volt, de azt az új tulajdonos tovább nem volt hajlandó bérbeadni. Bligerék pereltek, hogy még 15 évig áll a bérletük. E pert elvesztették, a bíróság kimondotta, hogy rablógazdalkodást üznek s a birtokból őket eltávolította. Ez az ítélet már jogerőre is emelkedett. Ekkor vette kezébe az ügyet Roxin György dr., aki — a vádirat szerint — rábirta Porumb Kornélt, hogy hamis vallomást tegyen; állítsa, hogy előtte Zámory Mária haszonbérbe adottnak jelenlette ki birtokát. Roxin 25,000 koronát ígért ezért Porumbnak Porumb későbbi váromása szerint — és ő le is tette a hamis vallomást, amivel megfordította volna a per sorsát.

Megvesztegetés kísérlete.

Van egy különösebb tétel is, amely egybekapcsolódik az özvegy Duma Flóriánné vád alá helyezésével. Ez az hogy Rokszi György dr. Duma Flóriánné útján több ezer korona jutalmat ígért Herman Aladár vizsgálóbírnak, hogy közhivatalnoki kötelességét megszegje, illetőleg ügyében elnéző legyen. Özvegy Duma Flóriánné feletle bizalmas viszonyban volt a Rokszi-családdal s ezen az uton indult meg — a vádirat szerint — a vizsgáló bíró megkörnyékezése. Ezen az uton ajánlott fel állítólag 20.000 koronát Rokszi György a vizsgálóbíró megvesztegetésére, amit az természetesen nem fogadott el, hanem ez újabb büncselekményt esatolta az amugy is megdagadt Rokszi-ügyhez egyben, belevonva megvesztegetés címén özvegy Duma Flóriánnét is.

*

Mint egyik nagyváradi lap társunk jelenti, Rokszi György védőjéül az országos híru kiváló bünyügyi jogászt dr. Bakonyi Sámuel képviselőnket kéri fel. Jelzeit lap híradása szerint dr. Bakonyi Samu a napokban Nagyváradon járt és a vizsgálati fogságban levő nábobot felkereste.

TÁVIRATOK.

Kossuth tárgyalásai az új alap szerint.

Budapest, október 29. Kossuth Ferenc ma megindította a tárgyalásokat a függetlenségi párt főembereivel az új alap szerint. Ennek alapján az önálló bank kérdését 1917-ig elejtenék, de ennek ellenében a képviselőház ünnepélyesen deklarálná, hogy kívánja az ország gazdasági függetlenségét. Kossuthot a párt tagjai közül többen keresték fel, akikkel Kossuth tárgyalt a válság dolgában.

Megretírált a Wekerle.

Budapest, október 29. A délután folyamán Justh Gyula házelnök Kossuth Ferencnél időzött. Eközben történt, hogy Wekerle miniszterelnök is felérkezett Kossuthhoz, de midőn meghallotta, hogy Justh Gyulával tárgyal, sarkon fordult. Távozott Wekerle.

Fejedelmek részvéte.

Budapest, október 29. Fehér Ipoly panonhalmi főapát elhunyt alkalmából ő felsége a király, a trónörökös, Augustza főhercegnő és a római pápa is részvétáviratot küldöttek a rendhez.

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 29.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Nyugodt irányzat mellett jelentéktelen forgalom változatlan árákon. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő: derült.

Buza októberre	00 00—00
Buza áprilisra	14 20—21
Rozs októberre	0 00—00
Zab októberre	10 24—25
Rozs áprilisra	0 00—00
Zab áprilisra	7 64—65
Tengeri szeptemberre	6 85—86
Tengeri májusra	0 00—00
Repece augusztusra	00 00—00

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek. kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű irógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író. és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— Levele vétele után rögtön Gleninebe kocsiztam s az öreg asszonyt a hálószobák s főképp Dexter szobája miatt kérdőre vontam. A ház elzáratásának idejéről azért emlékezett meg oly tisztán, mert ugyanakkor igen fájdalmas rheumatikus bajban feküdt. Biztosan tudta, hogy lakásából legalább egy hétig nem is mozdulhatott, miután a ház gondjára bízott. Ami megtörtént, hogy a hálószobák szellősek és tiszták maradjanak, azt mind a leánya végezte.

— Ó, t. i. a leánya, és csakis az, rendelkezett a papirfoszlányokkal is, melyeket talán Dexter szobájában talált. Arról én is tanuskodhatom, hogy most a papirdaraboknak legkisebb részecskéjével sem találkozhattam Dexter szobájában.

— Hol találta a leány a papirfoszlányokat és mit csinált velök? Ezek azon kérdések, melyeket most három ezer mértföldnyire kell küldenünk, mert a házmester leánya ezeltől egy évvel férjhez ment és kereskedő férjével együtt New-Yorkban telepedett le.

(Folyt. köv.)

A

„Gyöngyvirág Crème“

az arckrémek gyöngyvel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszeráránban. DEBRECEN.

HIRDETÉSEK

fölvétnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Villamos világitást,

telefonok, villamos csengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközöl

Földvári L.

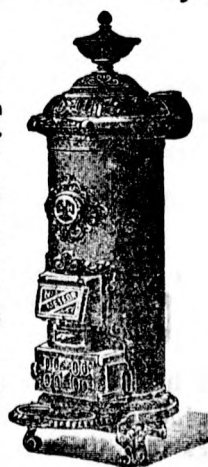
Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivlámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Porcellán kályhák

budweisi és honi gyártmányban.

„METEOR“ folyton égő kályhák

Felülmúlhatatlan fűtőképességgel. Tüzelő ür tüzmentes anyagból.

Legnagyobb tüzelőanyag megtakarítás! Kis helyet foglal el. Árkap ingyen és bérmentve.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ

TAKARÉK TŰZHELYEK. TÓTH GYULA DEBRECZEN

vasnagykereskedő.

városházépület, Placc-u.

Ezen hirdetés

érdekelni fog minden művelt embert! Önnek tudnia kell, ha testi egészségének ápolására súlyt fektet, hogy minden házban nélkülözhetetlen egy feltétlenül megbízható fertőtlenítő szer. Betegség, sérülés, égés, bevágás, milyen sokszor fordulhat elő; a betegágyánál való fertőtlenítés, sebek, daganatok antiszeptikus mosása, öblítések (irrigáció), ragályos betegségek elleni védekezés és szagtalanítás, mind szükségessé teszi, hogy kéznél legyen a tudományosan sokszorosán kipróbált és elismert

LYSOFORM

mely határozottan a jelenkor legkitünőbb fertőtlenítő szere és az egész világon használatban van. Gyorsan és biztosan hat, bárkinek kezébe adható, mert nem mérgező, nem izgatja a bőrt (mint a többi fertőtlenítő szerek, pl. carból, szublimát, hypermangan), kellemes illatú és végül rendkívül olcsó; ezek az okai közkeletességének úgy orvosi mint laikus körökben, 100 grammos eredeti zöld üvegekben 80 fillér árban kapható az ország minden gyógyszer-tárában vagy drogeriájában használati utasítással.

Vegye figyelembe azt is, hogy a lysoform gyorsan és biztosan megszünteti a rossz szagot és izzadságot is.

Egy érdekes könyv jelent meg kiadásunkban a lysoform különböző használhatóságánál és pedig: „Egészség és fertőtlenítés“ címmel. Ezen könyv igazán mindeu anyának ajánlható olvasmány és a gazdaközönséget is érdekli. Bárkinek ingyen és bérmentve küldjük meg ezen könyvet.

Dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyára, Ujpesten.

Tegyen egy kísérletet!
Figyeljen a **LYSOFORM** szóra
és az eredeti csomagolásra.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a régen fennálló
BLATTNER BÉLA-fele órás üzletet,
amely már 4 éve, hogy vezetésem alatt áll, a mai naptól kezdve saját nevemen és pedig:

BLATTNER BÉLA
UTÓDA
FÜSI GÁBOR

néven tovább vezetem.
Egyben van szerencsém a legolcsóbb szabott árakat szives tudomásra adni:
Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra, 1 napos, felet és órát ülő szép hangos ütessel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50, harangütessel 12 forint.
Konyha óra 2:50, 3—, 3:50, 4— forint.
Zsebóra üveg 15 kr. Zsebóra mutató 10 kr.
Inga órák 3 évi jótállással. Zsebórák és Ébresztők 1 évi jótállással.
Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

167. vrm.
1909.

Pályázati hirdetmény.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városnál lemondás folytán megüresedett s az 1886. XXII. t.-c. 69. §. rendelkezésének megfelelőleg általam kinevezés utján betöltendő rendőrkapilányi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, a kik ezen 2420 korona fizetésből álló javadalmazással egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket, eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi magaviseletüket feltüntető okmányokkal és születési anyakönyvi kivonatukkal felszerelt pályázati kérvényüket, hozzám

folyó évi november hó 26. napjának délután 5 órájáig

annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debreczen, 1909. évi október hó 26-án.

Weszprémy Zoltán s. k.,
főispán.

MEGLEPŐ, SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEKA

APTAMÁSI

LITHIUM-GYÓGYVIZ-

*zel gyomor, vese, hólyag és
belbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

Debreczenben kapható:
KONTSEK GÉZA
fűszer- és csemege kereskedésében
DEBRECZEN, Kossuth-utca.

Legbiztosabb szépitőszér a

FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításán arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, máj-foltok, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszer-tár.

Legujabb

női ruhaszövet

Bársony és selymek,

Mosó velezek

dus választékban raktárra érkeztek.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN,

Kistemplombazár.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elír. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8—1-ig és d. u. 2—8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen“ apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha társat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „D.V.“, „Szinházhatá“, „Pipacs“, „K. Z.“, „Fehérszegfü“ jeligére.

Nagyobb összeggel támogatnám azt a csinos, szép termetű hölgyet, ki fényképes ajánlatát „Athléta“ jeligére a kiadóhivatalban leadja.

Melyik fiatal vagy nős ember lenne hajlandó, egy középkorú nővel, megismerkedni és tiz koronával kíségeteni, az írjon Fehérszegfü jeligére, a kiadóba.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villanyüzemű kávé pörköltje a kirakatban, Félégyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Két raktár november 1-re kiadó. Csapó-utca 50. sz.

Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Kiadó 4 szobás, kényelmes lakás Sétakertben. Cim a kiadóban.

Bgy jókarban levő, nagy karikahajós „Singer“-féle varrógép jutányos áron eladó. Cim a kiadóban.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

35—40. mm.-ig elsőrendű széna eladó 70 forintért, Németi Lászlónál Csapó-utca 18. szám alatti mészárszékben. Értekezhetni a délelőtti órákban.

Uri házhoz nevelőnek ajánlkozik collegiumban érettségizett, francziául is tanító I. éves joghallgató. Ajánlatokat „Nevelő“ címre kérek a kiadóba.

Kereslet.

Comptoirista, magyar-német levelezésben jártas, szerény feltételek mellett állást keres. Bővebbet a Vasuti Takaréknál.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedüs és Sándor czégnél, Kossuth-utca 11.

Jó irással és jó beszélőképességgel bíró intelligens urak 3—10 korona napi díjazás mellett felvétetnek. — Ajánlatok „Állandó“ jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Eladás.

Eladók: egy jégsekreány, butorok, konyhaberendezés, porcellán servicek. Darabos-utca 5. sz., az emeleten.

53 darab 4 méteres, 17 darab 3 méteres és 8 öl I. oszt. hasított akácfa eladó. Értekezni lehet Boldogfalva-ut 5.

Egy latin-magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cim a kiadóban.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Bihar—Dlőszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli időnyre, valamint flanellek, barohetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű füzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszításkák,

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

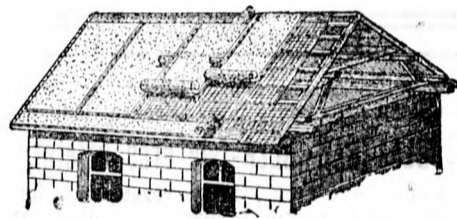
divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. 1.

Alapított 1842. évben.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?

— Kérje a 412. számú telefont!

Biehn Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák

Takarék tüzhelyek

Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.

Kizárólag magyar gyártmány!

Kiváló olcsó
és elismert jó

K 7.—

Férfi füzös cipő feljebb

K 6.—

Női füzös cipő

feljebb.

K 3.60

Gyermek- és leánycipő feljebb

Különlegesség „GOODYEAR WELT“ árukban. A jelenkor elismert legjobb minősége.

„TURUL“ cipőgyár részvénytárs. Temesvár.

Főraktár: Debreczen, Piac-utca 52.

Kizárólag magyar gyártmány!